

INVENTARI D'ENTITATS I ACORDS DE
CUSTÒDIA
DEL TERRITORI
DE LES ILLES BALEARS

2020

Autors: Inmaculada Férriz Murillo, Núria Llabrés Prat i Miquel Camps Taltavull

ICTIB · Iniciativa de Custòdia del Territori a les Illes Balears

Seu social: C/Manuel Sanchís Guarner, 10 Baixos

07004 Palma (Illes Balears)

secretariaictib@gmail.com · www.ictib.net

Disseny i maquetació: www.cuerdaestudio.com

Agraïments

A la Conselleria de Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears pel seu suport per a la realització d'aquest inventari.

A totes les entitats de custòdia de les Illes Balears que ens han donat de manera voluntària la informació necessària per realitzar el present treball.

A tots els membres de la ICTIB per donar sentit a la nostra xarxa any rere any.

A la Xarxa per a la Conservació de la Natura per compartir les seues coneixements i obrir camí.

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1	Conclusions principals	5
2	Introducció	5
	2.1 La custòdia del territori.....	7
	2.2 La ICTIB.....	8
	2.3 L'inventari d'iniciatives de custòdia de les Illes Balears.....	8
	2.4 Resultats destacats de l'inventari.....	9
	2.5 Comentaris respecte l'inventari de 2018.....	9
3	Metodologia d'elaboració de l'inventari	11
	3.1 Primera fase: elaboració del formulari de recopilació de dades.....	11
	3.2 Segona fase: enviament del formulari i recopilació de dades.....	12
	3.3 Tercera fase: anàlisi de dades i redacció d'informe.....	12
	3.4 Quarta fase: publicació del III Inventari d'entitats i acords de custòdia de les Illes Balears.....	12
4	Informació de les entitats de custòdia de les Illes Balears	13
	4.1 Què són les entitats de custòdia del territori?.....	13
	4.2 Entitats participants i àmbit d'actuació.....	13
	4.3 Tipologia de les entitats de custòdia.....	15
	4.4 Activitat de les entitats de custòdia.....	15
5	Informació dels acords de custòdia del territori a les Illes Balears	17
	5.1 Què són els acords de custòdia del territori?.....	17
	5.2 Evolució del nombre d'acords de custòdia al llarg del temps.....	17
	5.3 Superfície en custòdia del territori.....	18
	5.4 Distribució territorial dels acords de custòdia.....	19
	5.5 Antiguitat dels acords de custòdia.....	20
	5.6 Durada dels acords de custòdia.....	20
	5.7 Valor de conservació dels acords de custòdia.....	21
	5.8 Objectiu final de conservació dels acords de custòdia.....	22
	5.9 Ús dominant al territori amb acords de custòdia.....	24
	5.10 Hàbitat prioritari del territori amb acords.....	25
	5.11 Tipologia dels acords de custòdia.....	26
	5.12 Titularitat de la propietat de les finques amb acord de custòdia.....	27
	5.13 Acords amb figures de protecció.....	28
	5.14 Seguiment dels acords de custòdia.....	29
6	Bibliografia	31
7	Annexos	33
	Annex I: Formulari de recollida de dades.....	33
	Annex II: Tipus d'hàbitat simplificats.....	37
	Annex III: Llistat d'entitats de custòdia de les Illes Balears.....	38

1

CONCLUSIONS PRINCIPALS

La custòdia del territori segueix una trajectòria ascendent a les Balears.

En la recollida de dades de 2020 s'hi han registrat un total de 144 acords, els quals representen un total de quasi 11.304 hectàrees. Respecte l'inventari de 2018, hi ha 36 acords més, el que suposa un increment del 33% en els últims 2 anys; pel que fa la superfície, s'han comptabilitzat 1.385 hectàrees més, és a dir, hi ha hagut un increment d'un 14%.

També hi ha hagut una augment de les entitats que han aportat dades a l'inventari. Hi han participat 25 organitzacions, 6 més que el 2018, de les quals 18 són entitats de custòdia del territori pròpiament dites, és a dir, que tenen al manco un acord subscrit (5 més que el 2018). D'aquestes darreres, 9 s'estrenen com a entitats de custòdia i com a membres de la ICTIB.

Mallorca és la illa amb més entitats, acords i superfície amb acord de custòdia; hi ha 13 entitats de custòdia i 105 acords, que ocupen 8.585,6 ha. A Menorca hi ha 3 entitats que tenen 32 acords en total i 2.704,7 ha. En el cas d'Eivissa, són 2 entitats amb 7 acords i 14,5 ha.

Els objectius i valors que figuren als acords connecten la conservació de la biodiversitat amb les pràctiques agràries i forestals respectuoses amb el medi. Respecte l'objectiu principal dels acords, el més estès és la conservació d'espècies de fauna (41%), seguit de la conservació de la gestió tradicional del territori (29%) i la conservació d'espècies de flora (14,5%). Pel que fa els valors principals que motiven els acords, els més comuns són les espècies incloses als Annexos de la Directiva Aves (41%) i les varietats locals i/o les pràctiques agràries tradicionals (17%), seguit dels hàbitats d'interès comunitari (16%), els hàbitats prioritaris (10%) i el valor paisatgístic (9%).

Els usos principals als terrenys amb acords de custòdia són majoritàriament de caire agrari, amb zones de cultiu i de pastura. La majoria dels acords són a terrenys on l'ús principal són els cultius (73%), seguit de les pastures (15%) i l'ús forestal (6%); aquestes tres categories representen el 99% de la superfície total amb acords.

En termes d'hàbitat, hi dominen les zones amb hàbitats humanitzats, especialment el que es coneix com a mosaic agropecuari mediterrani. Al 48% dels acords hi domina el mosaic agropecuari mediterrani", mentre que al 23% hi dominen les zones d'horta i al 7% els oliverars. Respecte la superfície que representen aquests hàbitats, però, el 48% pertany a un altre tipus d'hàbitat, el de "zones boscoses mixtes amb el 5-40% de cobertura arborada", i això és degut a que hi domina als acords amb finques de gran extensió a la Serra de Tramuntana.

La custòdia permet gestionar espais de titularitat privada. El 96,5% dels acords són a finques privades. La resta són finques públiques, terrenys de caràcter comunal o de domini públic. Aquestes dades mostren el potencial de la custòdia del territori per fer gestió per a la conservació allà on es destinen menys recursos en aquest aspecte, facilitant que els particulars també posin en marxa mesures de conservació a les seves terres.

D'altra banda, els acords de custòdia també contribueixen a la gestió dels espais naturals protegits. El 62% dels acords analitzats es troben sota qualche figura de protecció a nivell autonòmic, el 53% totalment i el 9% restant d'una manera parcial. Si parlem de la Xarxa Natura 2000, el 33% dels acords estan plenament inclosos en figures de LIC o ZEPA, i un altre 6 % s'hi troba parcialment. Val a dir que s'han aconseguit aquestes dades aproximadament de la meitat dels acords.

Per a la consolidació de la custòdia del territori a Balears és imprescindible un major suport institucional i diversificar les fonts de finançament. La manca de recursos dificulta en general el desenvolupament d'iniciatives de conservació del patrimoni. Les que empren la custòdia del territori com a eina necessiten, també, ésser reconegudes i recolzades per les diverses administracions responsables de la millora i manteniment dels recursos naturals i culturals.

2

INTRODUCCIÓ

2.1 La custòdia del territori

La custòdia del territori és el conjunt d'estratègies i d'instruments participatius que pretenen implicar a persones i grups propietaris, gestors i usuaris del territori, en la conservació i el bon ús dels valors naturals, paisatgístics i culturals. Es tracta d'una oportunitat per a corresponsabilitzar a la societat civil i al sector privat en la conservació, complementària a altres fórmules de gestió i protecció convencionals. Per aconseguir-ho s'assumeixen compromisos voluntaris, els acords de custòdia, entre aquests agents i les entitats de custòdia.

El concepte de custòdia del territori va néixer a Amèrica del Nord a finals del segle XIX. A l'estat espanyol es troben les primeres iniciatives a finals dels anys 70. No obstant, no és fins l'any 2000 que es va firmar la Declaració Internacional de Custòdia del Territori de Montesquiú, considerat el primer document que formalitza el concepte i el moviment de la custòdia del territori al nostre país. De fet, l'11 de novembre d'enguany es compleixen 20 anys d'aquesta declaració i, des d'aleshores, s'ha recorregut molt de camí i assolit moltes fites arreu de l'estat. Poc després d'aquesta data va arrencar el moviment a les Illes Balears, però no va ser fins el 2007 que es va constituir la nostra xarxa ICTIB. Tots aquests anys han donat molts de fruits a les nostres illes també, amb la creixent aparició i la consolidació tant d'entitats com d'acords de custòdia.

Des de 2005, a les Illes Balears la custòdia del territori gaudeix de reconeixement legal amb la Llei 5/2005, de 25 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental. Aquesta llei reconeix la custòdia del territori com un dels seus principis inspiradors, insta a les administracions ambientals a promoure-la i a subscriure acords. També considera que la custòdia del territori és una fórmula efectiva de conservació dels nostres valors ambientals i paisatgístics i considera els propietaris com a una peça clau en la conservació.

A nivell estatal, la custòdia del territori està reconeguda a l'article 3 de Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i la Biodiversitat que la defineix com el conjunt d'estratègies o tècniques jurídiques mitjançant les quals s'implica als propietaris i usuaris del territori en la conservació i ús dels valors i recursos naturals, culturals i paisatgístics.

2.2 La ICTIB

La Iniciativa de Custòdia del Territori a les Illes Balears, ICTIB, és una organització sense afany de lucre constituïda al 2007 que promou la custòdia del territori com a estratègia per conservar els valors naturals, culturals i paisatgístics. La ICTIB reuneix entitats, associacions, fundacions, ens locals, empreses i persones que fan feina per impulsar la custòdia del territori a les Illes Balears. A dia d'avui, la nostra xarxa està constituïda per una trentena de membres molt diversos.

Els dos grans eixos de feina de la ICTIB són, per una part, promoure la custòdia del territori i el seu reconeixement entre els agents implicats i la societat en general així com impulsar-ne el desenvolupament legislatiu, fiscal, econòmic i social; i per una altra part, donar suport i assessorar les entitats de custòdia en la seva activitat i facilitar eines de formació per a professionals i voluntaris.

2.3 L'inventari d'iniciatives de custòdia de les Illes Balears

L'inventari d'iniciatives de custòdia del territori de les Illes Balears pretén recollir totes aquelles experiències de custòdia del territori (CdT) que duen a terme les entitats de custòdia del nostre arxipèlag, així com d'altres entitats relacionades amb la CdT bé perquè donen suport a l'avanç d'aquesta estratègia, bé perquè contemplen la CdT com a una eina que poden emprar en un futur per assolir els seus objectius.

Les iniciatives de custòdia del territori presentades en aquest inventari responen als procediments participatius d'acords voluntaris entre un propietari i una entitat de custòdia, en base a un dels diferents mecanismes que ofereix la custòdia del territori. L'inventari recull les entitats i els acords de custòdia, la informació dels quals ha estat facilitada voluntàriament a la ICTIB amb la data límit d'octubre de 2020.

La finalitat d'aquest inventari és conèixer i difondre a tots els públics la situació actual de la custòdia del territori a les Illes Balears, així com la seva evolució al llarg dels anys. També vol ser un punt de partida per seguir avançant en el foment i la consolidació de la custòdia del territori al nostre arxipèlag. Per últim, pretén ser una base de dades d'experiències de custòdia del territori per compartir el coneixement i la informació entre tots els interessats.

Actualment, moltes de les entitats i dels acords de custòdia de les Illes Balears figuren al *Sexto Inventario de Iniciativas de Custodia del Territorio del Estado Español*, de la *Plataforma Estatal de Custodia del Territorio*, elaborat amb dades de 2019 i a punt d'ésser publicat, pel qual es varen poder aportar les dades actualitzades de l'inventari Balear de 2018. Des de la ICTIB valorem l'esforç que les entitats a Balears fan per aportar les seves dades actualitzades i completes, el que permet reflectir, doncs, l'estat i l'evolució de la custòdia del territori tant a nivell balear com estatal.

El present inventari suposa, per tant, la presentació d'un informe de la situació actual de l'arxipèlag pel que fa la custòdia del territori, en el qual es mostren diversos aspectes d'interès a partir de l'anàlisi de dades conjuntes aportades per les entitats. Gràcies a la possibilitat de dur a terme aquesta tasca de forma periòdica es pot fer un seguiment de l'evolució de la custòdia del territori a les Illes Balears al llarg dels anys.

2.4 Resultats destacats de l'inventari

En aquest apartat s'avança un resum dels principals resultats obtinguts en aquesta edició de 2020 de l'inventari d'entitats i acords de custòdia del territori de les Illes Balears.

Superfície total en custòdia (ha)	11.304,7
Superfície de titularitat privada	96,5%
Nombre total d'acords	144
Nombre total d'entitats de custòdia amb acords	18
Nombre total d'entitats participants	25

Illa amb més superfície total en custòdia (ha)	Mallorca (8.585,6 ha)
Illa amb més acords	Mallorca (105)
Entitat de custòdia amb més acords	GOB Mallorca (59)
Acord de custòdia amb més extensió	FVSM - Ternelles (1.400 ha)
Acord de custòdia més antic	La Trapa - GOB Mallorca (1980)

Valor de conservació predominant	Espècies incloses als Annexos de la Directiva Aves
Objectiu final de conservació predominant	Conservació d'espècies de fauna
Ús principal	Cultius/ Pastures
Hàbitat predominant	Mosaic agropecuari mediterrani / Zona boscosa mixta amb 5-40% de cobertura arborada

2.5 Comentaris respecte l'inventari de 2018

A l'últim inventari de 2018 hi havia un total de 108 acords, el que comparat amb els 144 acords de 2020 suposa un increment de 36 acords, és a dir, un 33% més. Pel que fa la superfície, el 2018 hi havia 9.919,6 ha en custòdia, mentre que el 2020 n'hi ha 11.304,7 ha, el que suposa un augment de 1.385,1 ha, és a dir, gairebé un 14% més de superfície amb acords de custòdia que fa 2 anys.

Al llarg d'aquests dos anys hi ha hagut algunes baixes, tant d'entitats com d'acords, però encara hi ha hagut més altes, pel que en el còmput global seguim detectant un augment general. Així, podem dir que se segueix amb la tendència creixent en el desenvolupament de la custòdia del territori a Balears.

3

METODOLOGIA D'ELABORACIÓ DE L'INVENTARI

Per elaborar aquest inventari s'ha seguit la metodologia dissenyada per la Xarxa de Custòdia del Territori de Catalunya, que també empra la *Plataforma Estatal de Custòdia del Territorio*. D'aquesta manera es facilita la coherència metodològica i de resultats de la informació tant a escala de comunitat autònoma, com a àmbit estatal.

El procediment d'elaboració del *III Inventari d'iniciatives de custòdia del territori de les Illes Balears* ha constatat de les següents fases:

3.1 Primera fase: elaboració del formulari de recopilació de dades

Primerament, s'ha revisat i adaptat el formulari de recopilació de dades de l'anterior inventari (fet a partir del de la Xarxa de Custòdia del Territori). A continuació, s'ha revisat i retocat la fitxa de recollida de dades en format full de càlcul, que incorpora tots els aspectes referents a la informació requerida a les entitats de custòdia.

El formulari consta de quatre parts (vegeu Annex I): una primera de presentació amb informació bàsica de l'inventari i instruccions per omplir la fitxa, també amb dades de contacte de la ICTIB; una segona en què es demana informació sobre l'entitat de custòdia; una tercera en què se sol·licita la informació referent als acords de custòdia que l'entitat té vigents actualment; i finalment, un apartat perquè les entitats puguin aportar idees i suggeriments per millorar l'inventari.

No hi ha hagut massa canvis pel que fa les dades que es demanen a les entitats; només en podem comentar 2, que estan motivats per integrar millor les dades que s'obtenen d'aquest inventari amb les que es recullen a l'inventari nacional, que periòdicament duu a terme la *Plataforma de Custòdia del Territorio* de la *Fundación Biodiversidad*:

- S'ha afegit una columna a la fitxa de dades que fa referència a l'hàbitat principal als terrenys on es té l'acord de custòdia. Per a poder omplir-la, es compta amb una fitxa de tipus d'hàbitats simplificats, elaborada per *SEO Birdlife* per facilitar la identificació de tipus d'hàbitat als seus projectes d'ampla participació. Es pot consultar a l'Annex II.
- S'ha canviat l'enfoc del punt "Àmbit d'actuació"; en comptes de les illes per separat o en el seu conjunt, ara es consideren els diferents nivells que van del local al nacional, sense particularitzar cap territori en concret.

3.2 Segona fase: enviament del formulari i recopilació de dades

Aquesta fitxa s'ha enviat per correu electrònic a tots els membres de la ICTIB. Paral·lelament també s'ha fet arribar un correu electrònic a totes aquelles persones i entitats inscrites a la base de dades de contactes de la ICTIB informant de l'elaboració de l'inventari, convidant-les a participar en l'inventari si tenien acords CdT.

Al llarg d'aquest procés s'han enviat reiterats recordatoris per correu i en alguns casos s'han fet telefonades a entitats que demoraven la seva resposta, amb la intenció de poder compilar la major quantitat de dades possible. Tanmateix, en tot moment s'ha ofert disponibilitat i s'ha assessorat a les entitats de custòdia que han tingut dubtes a l'hora d'emplenar el formulari.

A mesura que s'han anat rebent els formularis omplerts per part de les entitats de custòdia, la informació proporcionada s'ha anat incorporant en una base de dades.

3.3 Tercera fase: anàlisi de dades i redacció d'informe

La informació recopilada a la base de dades s'ha corregit i estandaritzat, degut a que sempre hi ha errors i variacions inevitables. Un cop ha estat a punt per treballar-hi, s'ha passat al seu anàlisi exhaustiu a fi de poder extreure'n els resultats més rellevants, els quals es plasmen en aquest informe.

3.4 Quarta fase: publicació del III Inventari d'entitats i acords de custòdia de les Illes Balears

El document de l'inventari 2020 es distribuirà a tots els contactes de la ICTIB per correu electrònic i també es publicaran els seus resultats a la pàgina web de la ICTIB, així com a les Xarxes Socials de l'entitat, a fi de donar a conèixer la situació actual de la custòdia del territori a les Illes Balears i fer-ne la màxima difusió possible.

Cal destacar que les dades publicades en aquest inventari les han facilitades voluntàriament les pròpies entitats de custòdia a la ICTIB fins a data de 15 d'octubre de 2020. La informació rebuda no ha estat verificada en la seva totalitat per part de la ICTIB.

4

INFORMACIÓ DE LES ENTITATS DE CUSTÒDIA DE LES ILLES BALEARS

4.1 Què són les entitats de custòdia del territori?

Una entitat de custòdia és una organització sense ànim de lucre, pública o privada, que a través dels mecanismes que facilita la custòdia del territori assumeix el compromís públic amb el propietari, gestor o usuari del territori de guardar, conservar i fer bon ús dels valors. A més, l'entitat de custòdia avala i vetlla pel compliment d'aquest acord i li atorga reconeixement social.

Actualment, hi ha un total de 13 entitats de custòdia a les Illes Balears. Aquestes són associacions, fundacions i altres organitzacions eclesiàstiques. Totes elles són membres de la ICTIB, i són una peça clau per impulsar la custòdia del territori a les Illes Balears. Cal tenir en consideració que no tots els membres de la ICTIB actuen com a entitats de custòdia; en aquest inventari figuren 19 entitats que formen part de l'entorn de la CdT: 13 són entitats de CdT perquè tenen acords i la resta, 6, no tenen acords però donen suport a la custòdia o bé tenen dins els seus objectius la CdT. També n'hi ha que estan fent feina per posar en marxa el seu primer acord de custòdia.

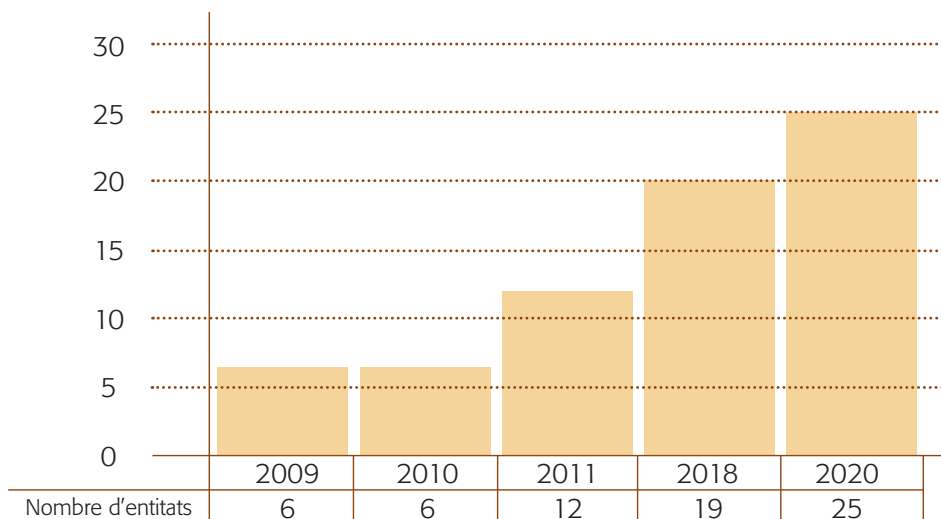
4.2 Entitats participants i àmbit d'actuació

El 2020 han participat a l'inventari 25 entitats, 6 entitats més que el 2018, el que suposa un augment del 31,5% respecte fa dos anys. D'aquestes entitats d'enguany, n'hi ha 9 que són noves incorporacions; per altra banda, hi ha hagut 3 entitats que ja no figuren a l'inventari, per raons diverses com que han desaparegut, que l'acord en marxa no s'ha consolidat o que han enfocat els seus esforços en altres línies de feina.

Les noves incorporacions, tant a l'inventari com a la nostra xarxa, són les següents: Associació de Varietats Locals de Mallorca, Fundació Maria ferret/Moviment d'Escotisme i Guiatge de Mallorca (MEGM), Consorci de la Serra de Tramuntana Patrimoni Natural, Fundació Jardí Botànic de Sóller, Associació Més que Pedra, Associació Palma XXI, Ses Milanes, créixer a la natura; Associació Notiluca i *Save the Med Foundation*. Dues d'aquestes entitats varen formar part de la ICTIB en el seu moment i ara hi tornen després d'un temps de pausa.

A la figura 1 es representa l'evolució del número d'entitats participants al llarg dels 5 inventaris existents, els dos primers de la Xarxa de Custòdia del Territori de Catalunya (2009 i 2010) i els tres realitzats posteriorment per la ICTIB (2011, 2018 i 2020).

FIGURA 1:
Evolució del número de les entitats participant als inventaris.

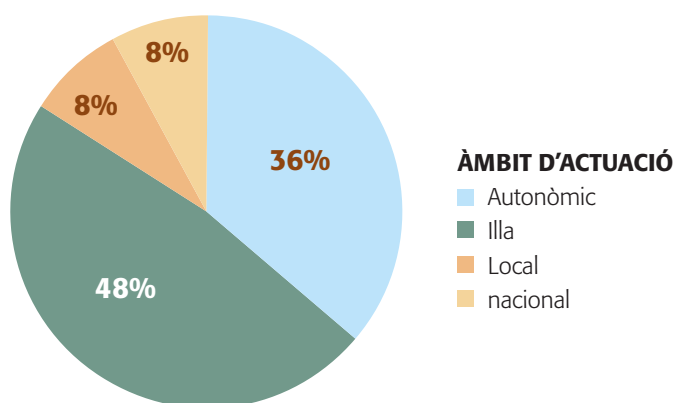
Pel que fa la distribució de les entitats de custòdia del territori segons el seu àmbit d'actuació. Tal i com s'observa a la taula 1, la majoria d'entitats actuen a nivell insular (48%), mentre que un 36% ho fa a nivell de Balears. Un 8% té un àmbit d'actuació nacional i el mateix percentatge per les que ho fan a nivell local.

TAULA 1:
Distribució territorial de les entitats participants segons l'àmbit d'actuació 2020

	Número d'entitats	% respecte el total d'entitats
Local	2	8
Insular	12	48
Autonòmic	9	36
Nacional	2	8
TOTAL	25	100

A la Figura 2 es mostra de manera més visual la distribució de les entitats de custòdia per àmbit d'actuació.

FIGURA 2:
Distribució territorial de les entitats de custòdia segons l'àmbit d'actuació

4.3 Tipologia de les entitats de custòdia

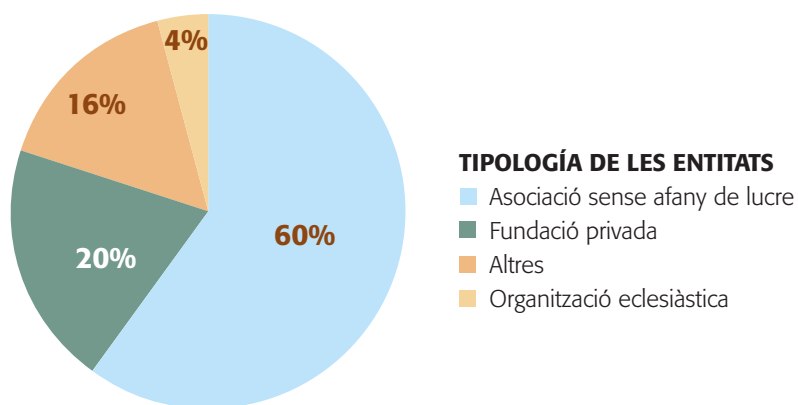
La naturalesa de la majoria de les entitats participants és *Associació sense afany de lucre*, amb un 60% del total, seguida de *Fundació privada*, amb un 20% del total, i *Altres* amb un 16%; finalment, la categoria *Organització eclesiàstica* representa un 4%. A la taula 2, s'especifica la tipologia de les 25 entitats participants.

TAULA 2:
Tipologia de les entitats participants a l'inventari 2020

Tipologia de les entitats de custòdia	Número
Associació sense afany de lucre	15
Fundació privada	5
Altres	4
Organització eclesiàstica	1
Total	25

Seguidament, a la figura 3 es mostra de manera gràfica la tipologia d'aquestes entitats.

FIGURA 3:
Tipologia de les entitats participants en percentatge.

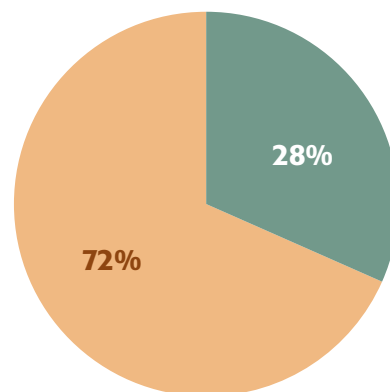
4.4 Activitat de les entitats de custòdia

De les 25 entitats del present inventari, 18 tenen acords de custòdia subscrits actualment i 7 d'elles no en tenen. Així, com es pot veure a la figura 4, el 72% de les entitats participants tenen com a mínim un acord de custòdia vigent, i un 28% no en tenen cap. En aquest últim cas, es tracta d'entitats bé que formen part de la ICTIB perquè volen donar suport al desenvolupament de la custòdia del territori a Balears, bé que estan fent les primeres passes en l'àmbit de la custòdia i encara no tenen acords vigents.

FIGURA 4:
Distribució de les entitats segons si tenen o no acords vigents el 2020

Percentatge d'entitats amb i sense acord vigents

- Si (72%)
- No (28%)

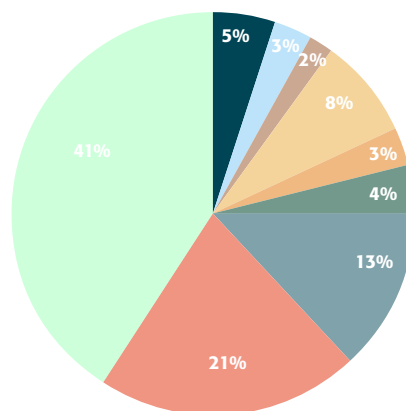

De les entitats amb acords, set en tenen 1, dues en tenen 2, tres en tenen 4, una en té 5 i altra 6, i finalment, hi ha tres entitats amb més de 15 acords: una amb 18, una altra amb 30 i la última amb 59. Es poden veure els percentatges que suposen aquestes dades respecte el total d'acords a la figura 5.

FIGURA 5:
Distribució del percentatge que representa el nombre d'acords vigents per entitat

Percentatge d'acords per entitat

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 18
- 30
- 59

Aquestes dades reflecteixen que 3 entitats acumulen el 75% del nombre d'acords, mentre que la resta d'entitats amb acords (15), tenen el 25% del nombre d'acords restant. De les 3 entitats amb més acords, la que més en té és el GOB Mallorca, amb 59 acords (41% del total), seguida del GOB Menorca amb 30 acords (21% de total) i, finalment, l'Associació de Varietats Locals de Mallorca té 18 acords (13% del total).

A la taula 3 es mostra el número d'acords que té subscrits cada entitat i el percentatge que representa respecte el total d'acords.

TAULA 3:
Relació del número d'acords de custòdia subscrits per cada entitat de CdT

Entitat de custòdia	Número d'acords	% respecte el total d'acords
APAEF	6	4,17%
APAEMA	2	1,39%
Associació TAIB	5	3,47%
Càritas Diocesana de Menorca - Gob Menorca	1	0,69%
Creu Roja Illes Balears	2	1,39%
FBME	1	0,69%
GEN-GOB Eivissa	1	0,69%
GOB Menorca	30	20,83%
GOB-Mallorca	59	40,97%
Líthica	1	0,69%
FVSM/BVCF	4	2,78%
Fund. Maria Ferret/MEGM	4	2,78%
Amics de la Terra Mallorca	1	0,69%
Associació de Varietats Locals	18	12,50%
Jardí Botànic Sóller	3	2,08%
Mes Que Pedra i Camp d'Aprenentatge d'Orient	1	0,69%
Palma XXI	1	0,69%
Ses Milanes	4	2,78%
TOTAL	144	100,00%

5

INFORMACIÓ DELS ACORDS DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI A LES ILLES BALEARS

5.1 Què són els acords de custòdia del territori?

Un acord de custòdia és un procediment voluntari entre un propietari i una entitat de custòdia per arribar a una forma acordada de conservar i/o gestionar un territori, sigui verbal o escrit, tingui o no un fonament jurídic. Mitjançant aquests compromisos voluntaris es du la custòdia del territori a la pràctica.

5.2 Evolució del nombre d'acords de custòdia al llarg del temps

El present inventari recull 144 acords, el que suposa un augment del número total d'acords de custòdia a les Illes Balears d'un 33% respecte el 2018 (n'hi havia 108). Els acords han anat en augment des del primer inventari el 2009, com es pot veure a la figura 6.

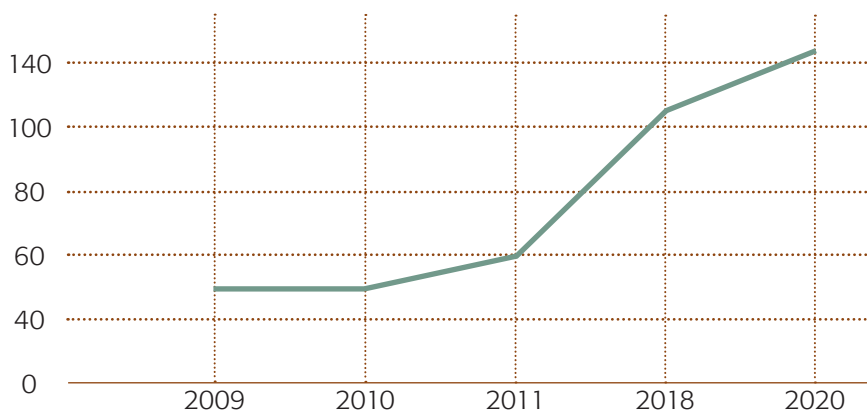

FIGURA 6:
Evolució del número d'acords de custòdia subscrits des de que es tenen dades

Cal destacar que l'entitat de custòdia Càritas Diocesana de Menorca col·labora amb l'entitat GOB Menorca a l'acord de custòdia. En realitat, aquesta finca presenta un doble acord però només se'n ha comptabilitzat un donat que era a la mateixa finca: un primer acord de cessió entre el Bisbat de Menorca (propietari) i Càritas Diocesana de Menorca; i un segon de pràctiques agràries sostenibles entre Càritas Diocesana de Menorca i el GOB Menorca (és el que s'ha comptabilitzat).

5.3 Superfície en custòdia del territori

La superfície total amb acords de custòdia subscrits a les Illes Balears segons l'actual inventari és de 11.304,7 ha. Pel que fa la distribució de la superfície en custòdia per illes, les que tenen acords han augmentat el 2020 respecte el 2018. Destacar que Mallorca és la que té més hectàrees amb acords, amb gairebé un 68,8% del total. La segona és Menorca amb el 25,6 % de la superfície en custòdia, mentre que Eivissa té un 5,6% del total. Formentera no té de moment cap acord de custòdia. La taula 4 reflecteix aquestes dades.

TAULA 4:
Distribució territorial de la superfície dels acords de custòdia

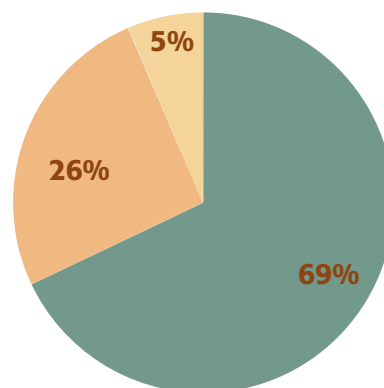
	Superfície total en custòdia	% respecte al total d'hectàrees
Mallorca	8.585,6 ha	68,8 %
Menorca	2.704,7 ha	25,6 %
Eivissa	14,5 ha	5,6 %
Formentera	-	-
TOTAL	11.304,7 ha	100 %

Al gràfic següent es mostren aquestes dades de forma visual:

FIGURA 7:
Representació de la superfície en CdT per illa.

Percentatge de superfície en custòdia per illa

- Mallorca
- Menorca
- Eivissa

Pel que fa les entitats, la que més superfície en custòdia té és la Fundació Vida Silvestre Mediterrània (FVSM) amb 3.838 hectàrees, que representen un 34% del total. Seguidament trobem el GOB Menorca amb 2.695,16 ha (23,8%) i el GOB Mallorca amb 2.448,9 ha (21,6%). La resta d'entitats, 15 en concret, es reparteixen el 20,6% que queda o, dit d'altra manera, les 3 entitats esmentades tenen acords que representen el 79,4% del total de superfície en custòdia.

TAULA 5:
Relació de la superfície dels acords de custòdia subscrits per cada entitat

Entitat de custòdia	Superfície dels acords (ha)	% respecte el total dels acords
APAEEF	7,46	0,07%
APAEMA	837,00	7,40%
Associació TAIB	5,46	0,05%
Càritas Diocesana de Menorca - Gob Menorca	4,50	0,04%
Creu Roja Illes Balears	0,11	0,00%
FBME	0,60	0,01%
GEN-GOB Eivissa	7,00	0,06%
GOB Menorca	2.695,16	23,84%
GOB-Mallorca	2.448,90	21,66%
Lithica	5,00	0,04%
FVSM/BVCF	3.838,00	33,95%
Fund. Maria Ferret/MEGM	16,57	0,15%
AMICS DE LA TERRA BALEARS	20,00	0,18%
Associació de Varietats Locals		0,00%
Jardí Botànic Sóller	3,00	0,03%
Mes Que Pedra/C. A. d'Orient	700,00	6,19%
Palma XXI	0,60	0,01%
Ses Milanes	715,36	6,33%
TOTAL	11.304,73	100,00%

5.4 Distribució territorial dels acords de custòdia

Dels 144 acords de custòdia inventariats, 74 es localitzen a la illa de Mallorca, el que suposa el 68% del total dels acords de custòdia del territori. A Menorca, hi ha subscrits 27 acords, mentre que a Eivissa n'hi ha 7. Igual que passa, doncs, amb la superfície en custòdia, la distribució territorial dels acords de custòdia és molt desigual entre illes, tal i com s'observa a la taula 6 i a la figura 8.

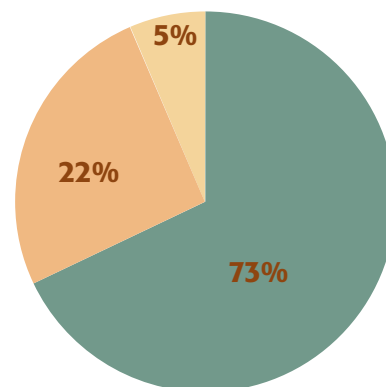
TAULA 6
Distribució territorial del nombre d'acords de custòdia

	Número d'acords	% respecte al total d'acords
Mallorca	105	72,9 %
Menorca	32	22,2 %
Eivissa	7	4,9 %
Formentera	0	0
TOTAL	144	100 %

FIGURA 8:
Distribució territorial del nombre d'acords de custòdia del territori

Percentatge d'acords per illa

- Mallorca
- Menorca
- Eivissa

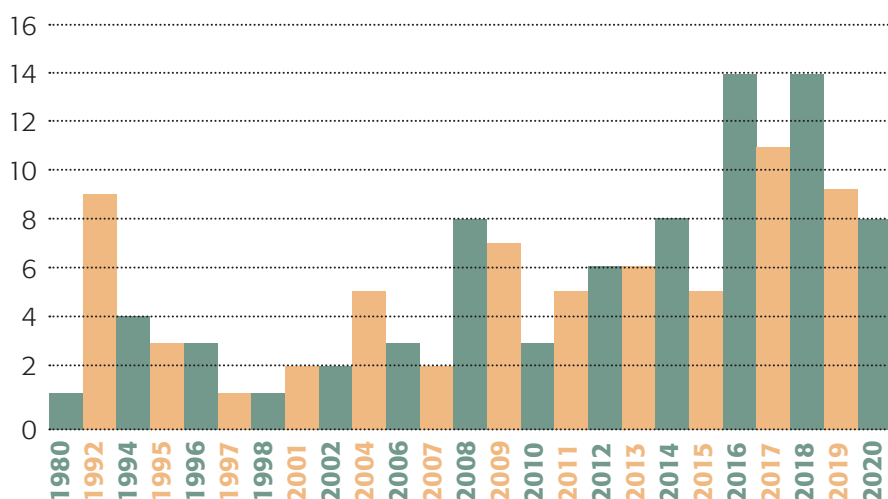
5.5 Antiguitat dels acords de custòdia

L'acord de custòdia del territori més antic data de 1980. Més d'una dècada després, el 1992, se signen 9 acords més. A partir del 1994, hi ha nous acords amb major regularitat, aproximadament cada any al llarg de la resta dels 90 i més o manco cada 2 anys als primers 2000. A partir de 2008, s'incrementa el nombre d'acords nous anuals d'una manera bastant contínua fins l'actualitat; de 2008 fins 2018 se sumen 74 acords i, des d'aleshores fins el 2020, l'increment ha estat de 36 acords.

Això vol dir que els últims 2 anys la progressió de nous acords de custòdia ha estat encara més pronunciada que al llarg dels anys anteriors. Val a dir que part d'aquests nous acords sembla que ja existien abans de 2018; provenen de l'Associació de Varietats Locals de Mallorca, la qual forma part de la ICTIB des de 2020 i no ha estat fins aleshores que ha fet revisió dels acords que mantenen amb les finques multiplicadores per a ser considerats com acords de custòdia del territori.

Sigui com sigui, el 60% dels acords actuals, un total de 84, han aparegut en els últims 10 anys, el que indica l'impuls que la custòdia està tenint a Balears a la última dècada.

FIGURA 9:
Evolució de la data d'inici dels acords de custòdia del territori

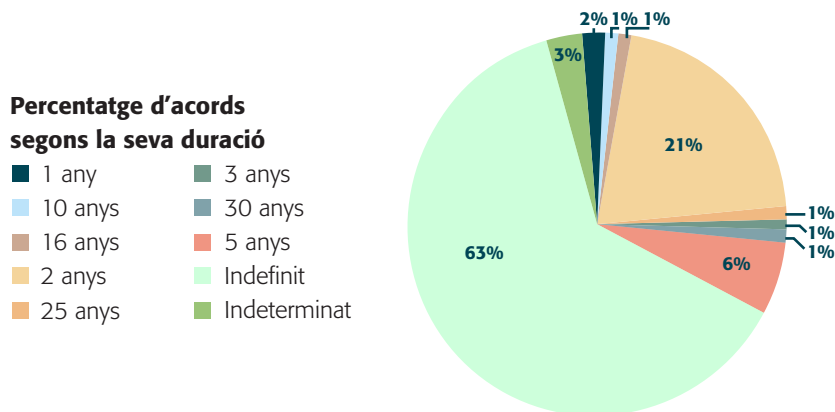

5.6 Durada dels acords de custòdia

La major part dels acords de custòdia del territori del present inventari són de durada indefinida, un 63% del total, el que vol dir que a l'acord serà vigent mentre no es digui el contrari. El 21% són acords de dos anys prorrogables automàticament si no es manifesta el contrari per alguna de les dues parts. El 6% dels acords són de 5 anys prorrogables. També n'hi ha de durada indeterminada (3%), el que vol dir que no s'ha establert cap data de finalització.

També hi ha acords de llarga durada definida, que és el que es recomana per a poder plantejar objectius a llarg termini i tenir una estabilitat de la iniciativa. Hi ha un acord de 30 anys, un de 16 i un altre de 10, mentre que n'hi ha dos amb una durada de 25 anys.

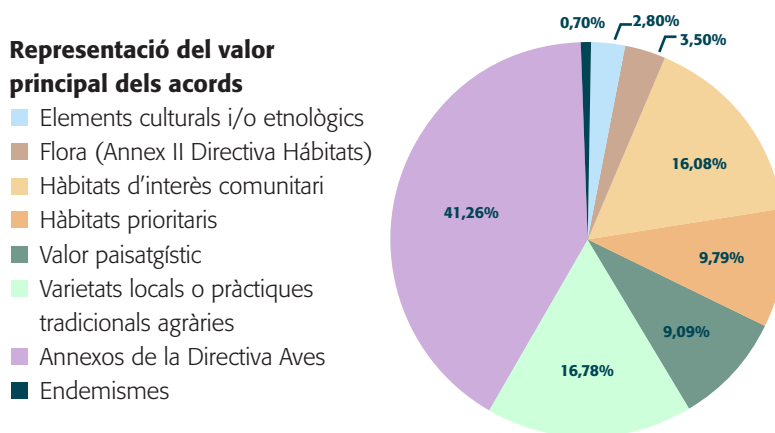
FIGURA 10:
Distribució de la durada dels acords de custòdia del territori

5.7 Valor de conservació dels acords de custòdia

El valor principal de conservació dels acords de custòdia s'ha classificat en funció de 15 categories (vegeu l'Annex I). Segons els resultats, el 41,3% dels acords tenen com a valor principal espècies incloses als Annexos de la Directiva Aves, seguit de les Varietats locals i/o pràctiques agràries tradicionals i els Hàbitats d'interès comunitari, amb un 16,8% i un 16,0% respectivament. Altres valors dels acords són els Hàbitats prioritari (9,8%), el Valor paisatgístic (9,1%), les espècies de Flora incloses a l'Annex II de la Directiva Hàbitats (3,5%), els Elements Culturals i etnològics (2,8%) i els endemismes (0,7%). Aquestes dades es veuen reflectides a la figura 11.

FIGURA 11:
Distribució de la freqüència dels diferents valors de conservació dels acords de custòdia del territori

Si se centra l'atenció a cada illa individualment (vegeu taula 7), a Mallorca els valors més destacats són les Espècies incloses als Anexos de la Directiva Aves (56,19%) i les Varietats locals o pràctiques tradicionals agràries (18,1%). A Menorca, el valor dominant Hàbitats d'interès comunitari i els Hàbitats prioritari, amb un 61,3% i un 29,0% del total, respectivament. A Eivissa, els valors més comuns són el Valor paisatgístic i les Varietats locals o pràctiques agràries tradicionals, amb un 42,9% cadascun.

TAULA 7:
Freqüència del valor de conservació
dels acords de custòdia per illa

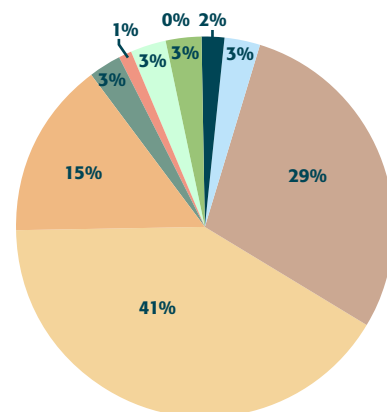
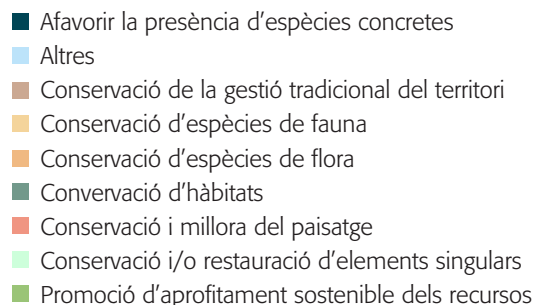
Valor de conservació	Mallorca	Menorca	Eivissa
Elements culturals i/o etnològics	2,86%	-	14,29
Flora (Annex II Directiva Hàbitats)	4,76%	-	-
Hàbitats d'interès comunitari	3,81%	61,29	-
Hàbitats prioritaris	4,76%	29,03%	-
Valor paisatgístic	8,57%	3,23%	42,86
Varietats locals o pràctiques tradicionals agràries	18,10%	6,45%	42,86
Annexos de la Directiva Aves	56,19%	-	-
Endemismes	0,95%	-	-

5.8 Objectiu final de conservació dels acords de custòdia

Els objectius finals de cada acord es classifiquen en 11 categories (vegeu Annex I). L'objectiu principal majoritari és la *Conservació d'espècies de fauna*, amb un 41% dels acords. El segueix el Foment de la gestió tradicional del territori, amb un 29,2%, i la Conservació d'espècies de flora, amb un 14,6%. El 15,2% restant es reparteix entre la *Conservació d'hàbitats*, la *Conservació i millora del paisatge*, la *Conservació i/o restauració d'elements singulars*, la *Promoció de l'aprofitament sostenible dels recursos*, *Afavorir la presència d'espècies concretes* i *Altres* que no s'especifiquen.

FIGURA 12:
Distribució de la percentatge
d'acords respecte el seu
objectiu principal

Percentatge de l'objectiu principal dels acords

Si es miren aquestes dades per illes, com es pot observar a la taula 8, els resultats són els següents: a Mallorca, l'objectiu final més representatiu és *Conservació d'espècies de fauna* amb un 56,2%; a Menorca predomina amplament la *Conservació de la gestió tradicional del territori*, amb un 93,7%, mentre que a Eivissa comparteixen tots els acords aquest mateix objectiu principal. A continuació es mostren els resultats a la taula 8.

TAULA 8:
Percentatge dels objectius finals de conservació dels acords de custòdia per illa

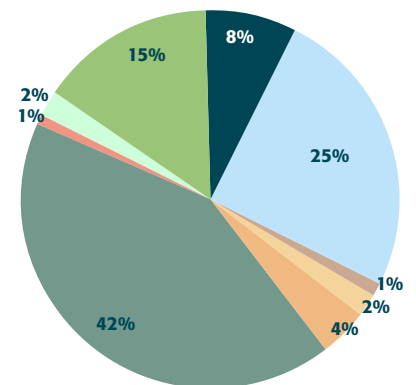
Objectiu final de conservació	Mallorca	Menorca	Eivissa
Conservació de la gestió tradicional del territori	4,76%	93,75%	100
Conservació d'espècies de fauna	56,19%	-	-
Conservació d'hàbitats	3,81%	-	-
Conservació i millora del paisatge	0,95%	3,13%	-
Conservació i/o restauració d'elements singulars	3,81%	-	-
Promoció d'aprofitament sostenibles dels recursos	2,86%	3,13%	-
Afavorir la presència d'espècies concretes	2,86%		
Conservació d'espècies de flora	20,00%		
Altres	4,76	-	-

Respecte altres objectius dels acords de custòdia, el més estès és la *Conservació d'hàbitats*, amb el 42%, seguit de la *Promoció de l'aprofitament sostenible dels recursos*, amb el 25%. Respecte la resta, trobem *Altres objectius sense especificar* (15%), *Restauració i recuperació d'hàbitats* (8%), *Conservació i millora del paisatge* (4%), *Conservació de la gestió tradicional del territori* i *Conservació i/o restauració d'elements singulars* (ambdós el 2%) i *Conservació d'espècie de fauna* i *Educació ambiental* (ambdós un 1%). A la figura 13 es poden observar gràficament aquestes dades.

FIGURA 13:
Percentatge dels acords segons altres objectius rellevants

Representació d'altres objectius dels acords

- Restauració i recuperació d'hàbitats
- Promoció d'aprofitament sostenibles del recursos
- Educació ambiental
- Conservació i/o restauració d'elements singulars
- Conservació i millora del paisatge
- Conservació d'hàbitats
- Conservació d'espècies de fauna
- Conservació de la gestió tradicional del territori
- Altres

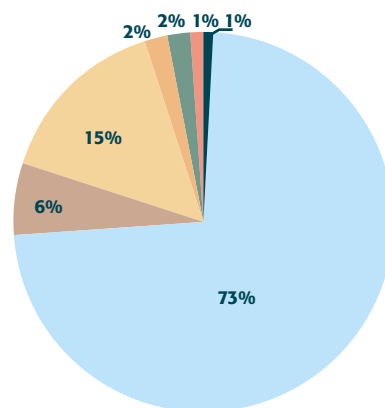
5.9 Ús dominant al territori amb acords de custòdia

Aquesta dada ens dona una idea del tipus de terrenys en el que estan situats els acords de custòdia, en funció de l'ús dominant que hi té lloc. La majoria d'acords són a finques on l'ús dominant són els cultius de diversos tipus, amb 103 dels 144 acords dins aquesta categoria, un 73% del total. Altres 21 acords es classifiquen com a zones de pastura, el que representa el 15% del total, mentre que 9 acords tenen un ús eminentment forestal (6% del total). La resta de tipus es reparteixen 6% que queda: àrees urbanes (1%), patrimoni cultural (1%), riberes i zones humides (2%) i zones litorals i marines (2%). A la figura 14 es poden observar el percentatge que representa cada ús contemplat.

FIGURA 14:
Percentatge dels acords segons l'ús dominant del territori al que fan referència

Ús dominant al territori amb acords de custòdia

- Àrea urbana
- Cultius
- Forestal
- Pastures
- Patrimoni cultural
- Riberes i zones humides
- Zones litorals i marines

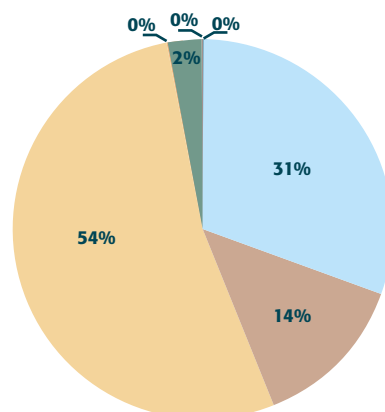

Si ho mirem des de la perspectiva de la superfície que ocupa cada tipus d'ús dominant, les pastures ocupen el 54% del territori, mentre que els cultius ocupen un 31%, el que ens mostra que les zones de pastura solen ser molt més extenses que les dedicades a cultius. El 14% de la superfície té un ús dominant forestal i la resta de la superfície està ocupada per riberes i zones humides, essent els usos que queden d'un superfície despreziable respecte el total. Aquestes dades són representades a la figura 15.

FIGURA 15:
Percentatge de la superfície amb acords segons l'ús dominant del territori

Superfície del usos dominants al territori amb acords de custòdia

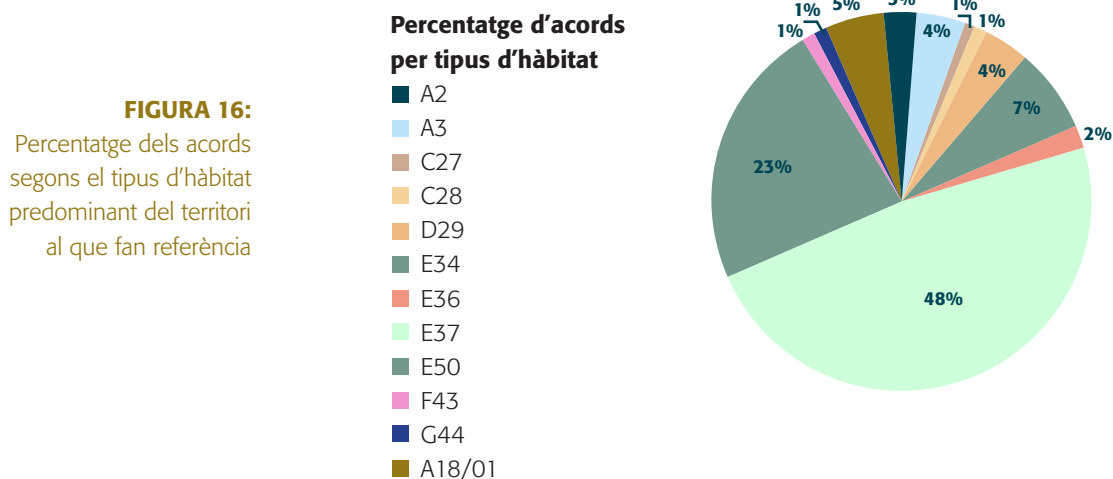
- Àrea urbana
- Cultius
- Forestal
- Pastures
- Patrimoni cultural
- Riberes i zones humides
- Zones litorals i marines

5.10 Hàbitat prioritari del territori amb acords

Com a novetat, enguany s'ha inclòs una nova columna de dades que vol reflectir el tipus d'hàbitats que principalment estan essent beneficiats amb els acords de custòdia que estan en vigor. Donada la dificultat que presenta la descripció de la tipologia d'hàbitats i la complexitat dels diversos sistemes de classificació disponibles, des de la *Plataforma de Custòdia del Territori* es va optar per emprar una simplificació de tipus d'hàbitat elaborada per SEO-Birdlife. Aquesta taula que podeu consultar a l'Annex II, permet per una banda tenir una idea del tipus d'hàbitat i, per altra, facilita que persones no familiaritzades amb definicions més detallades dels hàbitats puguin arribar a determinar el tipus que correspon, sense massa marge d'error.

Gairebé la meitat dels acords són a territoris on domina l'hàbitat E37 "mosaic agropecuari mediterrani", mentre que al 23% hi domina l'E50, espais d'horta. La resta es reparteix el 29% restant, com podeu veure a la figura 14: A18/01 "barreja d'alzinar i pinar, amb cobertura arborada entre 5-40% i de matollar <25%" (5%), G44 "Zones rocoses, penya-segats, etc." (1%), F43 "àrees degradades (canteres, abocadors, etc.)" (1%), E36 "Arbres fruiters" (2%), E34 "Oliverars" (7%), D29 "riberes fluvials desarborades" (4%), C28 "hàbitats herbacis amb alçada superior a 20 cm" (1%), C27 "hàbitats herbacis amb alçada inferior a 20 cm" (1%), A3 "pinars amb cobertura arborada superior al 40%" (4%) i A2 "pinars amb cobertura arborada inferior al 40%" (3%). Els percentatges es poden veure reflectits a la figura 16.

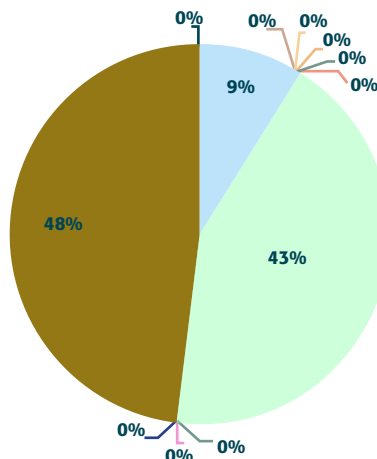

Pel que fa la superfície que representen els diferents tipus d'hàbitat dominants als acords del present inventari, com es pot apreciar a la figura 17, el 48% del territori sota acords està dominat pel tipus A18/01 "barreja d'alzinar i pinar, amb cobertura arborada entre 5-40% i de matollar <25%", seguit del tipus E37 "mosaic agropecuari mediterrani" que ocupa el 43%, de l'A3 "pinars amb cobertura arborada superior al 40%" amb un 9% i, la resta, que representa molt poca superfície respecte el total, repartint-se l'1% entre 9 tipus d'hàbitat. L'hàbitat A18/01 és només el 5% en nombre d'acords però gairebé la meitat de la superfície, degut a que domina als acords amb finques de gran extensió de la Serra de Tramuntana.

FIGURA 17:
Percentatge de superfície segons el tipus d'hàbitat que hi predomina

Percentatge de superfície per tipus d'hàbitat

- A2
- A3
- C27
- C28
- D29
- E34
- E36
- E37
- E50
- F43
- G44
- A18/01

5.11 Tipologia dels acords de custòdia

Els acords de custòdia s'han classificat en 11 categories (vegeu Annex I). El tipus d'acord més comú és el *Contracte de Custòdia del territori* (68,7%), seguit dels *Acords verbals*, amb un 18,7% i del *Contracte de cessió d'ús per un temps determinat o en precari*, amb un 9%. La resta es reparteix entre la *Transferència de la propietat* (2,78%) i el *Contracte d'arrendament* (0,69%).

TAULA 9:
Nombre i percentatge d'acords segons la seva tipologia

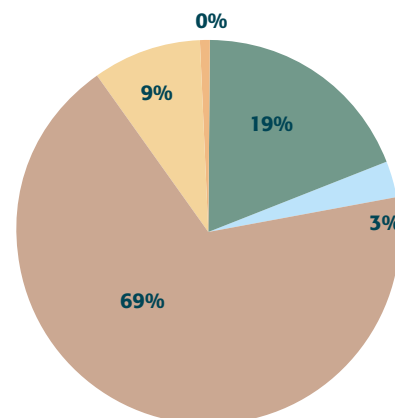
Tipus d'acord	Nombre	%
Contracte de custòdia del territori	99	68,75
Contracte de cessió d'ús per un temps determinat o en precari	13	9,03
Acord verbal	27	18,75
Transferència de propietat	4	2,78
Contracte d'arrendament	1	0,69
Total general	144	100

A la figura 18 es representa gràficament la tipologia dels 144 acords de custòdia de les Illes Balears que s'han registrat en aquest inventari.

FIGURA 18:
Distribució de l'opció jurídica dels acords de custòdia de les Illes Balears

Acord de custòdia segons tipus

- 1- Acord Verbal
- 10- Transferència de propietat
- 2- Contracte de custòdia del territori
- 4- Contracte de cessió d'ús per un temps determinat o en precari
- 7- Contracte d'arrendament

A continuació, a la taula 10, es relaciona la distribució de la tipologia dels acords de custòdia per illes.

TAULA 10
 Nombre i percentatge de la tipologia dels acords de custòdia per illa

Forma jurídica de l'acord	Mallorca		Menorca		Eivissa	
Contracte de custòdia del territori	67	63,8%	31	96,9%	1	14,3%
Contracte de cessió d'ús per un temps determinat o en precari	6	5,7%	1	3,1%	6	85,7%
Acord Verbal	27	25,7%	-	-	-	-
Transferència de propietat	4	3,8%	-	-	-	-
Contracte d'arrendament	1	0,9%	-	-	-	-

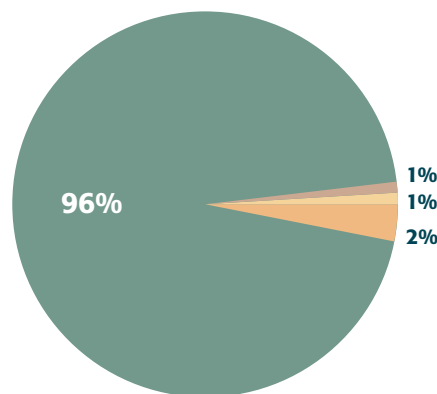
5.12 Titularitat de la propietat de les finques amb acord de custòdia

Hi ha 4 categories establertes de tipus de propietat de les finques amb acord de custòdia: privada, pública, comunal o de domini públic. A continuació, a la figura 19 es mostren els resultats que s'han obtingut en la recollida de dades dels 144 acords de custòdia inventariats.

FIGURA 19
 Percentatges dels acords segons la titularitat de la propietat de les finques

Acords segons la titularitat de la propietat

- Pública
- Privada
- Comunal
- Domini públic

Es pot observar una clara dominància de la propietat privada de les finques en custòdia. El 96,5% dels acords subscrits i inventariats estan ubicats en finques de titularitat privada, el 2,1% es localitza en una finca pública, el 0,7% a propietat comunal i altre 0,7% en domini públic.

5.13 Acords amb figures de protecció

Dels 144 acords de custòdia registrats en aquest inventari, s'ha obtingut informació referent a les figures de protecció autonòmiques de 77 acords. Aquesta dada representa un 56% del total d'acords; per tant, cal destacar que hi ha un alt percentatge d'acords de custòdia sense dades (44%) que no es recullen en aquest apartat i és possible que siguin sota alguna d'aquestes figures.

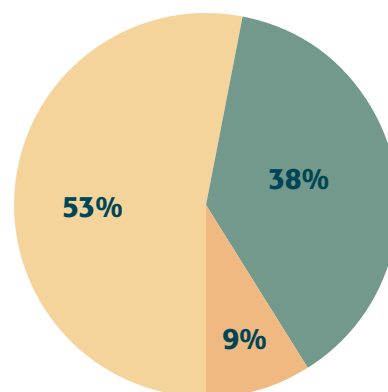
Dels acords que s'ha obtingut informació sobre figures de protecció a Nivell Autòmic, un 62% corresponen a iniciatives sota alguna figura de protecció, essent el 53% totalment dins aquests espais i el 9% parcialment. El 38% restant correspon a zones sense figures de protecció. Aquestes dades estan representades gràficament a la figura 15.

Les figures de protecció a que fa referència aquest apartat són ANEI, AIA, ANIT o AIP, Paratge Natural o Parc Natural. Cal destacar que tots els acords de custòdia subscrits a Menorca estan sota la figura de Reserva de la Biosfera donat que aquesta illa gaudeix d'aquesta categoria des de 1993.

FIGURA 20
Distribució dels acords de custòdia amb figures de protecció de caire autonòmic.

Percentatge dels acords sota alguna figura de protecció

- No
- Si, parcialment
- Si, totalment

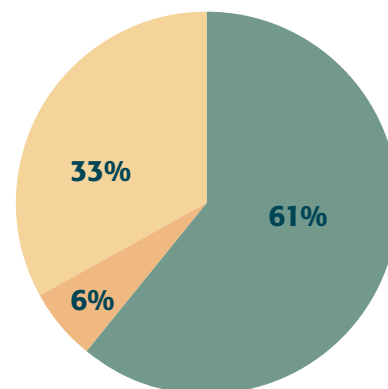

Altrament, a la figura 16 podem observar que el percentatge d'acords de custòdia inclosos en espais de la Xarxa Natura 2000 és de gairebé el 39%, essent el 6% parcialment ubicats dins LIC o ZEPA i el 33% totalment. La resta, el 61%, no estan inclosos dins aquesta xarxa europea. Tal com es comentava en l'apartat anterior, aquestes dades són parcials, ja que només s'ha pogut obtenir informació del 59% dels acords.

FIGURA 21
Distribució dels acords de custòdia en lloc de la Xarxa Natura 2000

Percentatge dels acords inclosos a la Xarxa Natura 2000

- No
- Si, parcialment
- Si, totalment

5.14 Seguiment dels acords de custòdia

Respecte les dades referents al seguiment dels acords de custòdia, només es disposa informació 83 dels 144 acords de custòdia, pel que falta informació d'aquest tipus d'aproximadament un 43% dels acords registrats. Dels resultats, el 90,2% dels acords fan seguiment de l'acord al manco anualment, mentre que un 7,3% ho fa esporàdicament i un 2,4% no en fa.

6

BIBLIOGRAFIA

ASENSIO, N. ET AL. *Opcions per a la custòdia del territori en finques privades. Guia pràctica per a la propietat*. 2a edició. Vic: Fundació Territori i Paisatge/Xarxa de Custòdia del Territori. 2005.

BASORA, X. i SABATÉ, X *Custòdia del territori en la pràctica*. Vic: Fundació Territori i Paisatge/Xarxa de Custòdia del Territori. 2006.

COMERMA, C. *Tercer inventari d'acords i entitats de custòdia del territori a Catalunya, les Illes Balears i Andorra*. Informe final. Vic: Informes de la Xarxa de Custòdia del Territori, núm. 12. 2007.

CORDÓN, M. i SÁNCHEZ, A. *Informe del 2º Inventario de Iniciativas de Custodia del Territorio del Estado español*. Madrid: Plataforma de Custodia del Territorio de la Fundación Biodiversidad, 2010.

PUIG, M i MASÓ, M. *Quart inventari d'acords i entitats de custòdia del territoris Catalunya, les Illes Balears i Andorra*. Informe final. Vic: Informes de la Xarxa de Custòdia del Territori, núm. 17. 2009.

PÀGINES WEB

Iniciativa de custòdia del territori de les Illes Balears: www.ictib.net

Foro de Redes y Entidades de Custodia del Territorio: www.frect.org

Plataforma de Custodia del Territorio de la Fundación Biodiversidad:
www.custodia-territorio.es

Xarxa de Conservació de la Natura - XCN: www.xcn.cat

7

ANNEXOS

ANNEX I Formulari de recollida de dades

El qüestionari del *Inventari d'entitats i acords de custòdia del territori de les Illes Balears 2020* està dividit en 4 apartats: presentació, entitats de custòdia, acords de custòdia i idees i suggeriments. A cada apartat es pregunten diverses qüestions entre les quals n'hi ha amb resposta oberta i tancada. En el cas d'aquestes últimes, s'han especificat totes les categories establertes.

1 Presentació

S'explica informació bàsica de l'inventari i instruccions per omplir la fitxa. També hi apareixen les dades de contacte de la ICTIB.

2 Entitats de custòdia

1. Nom de l'entitat
2. Missió
3. Àmbit d'actuació
 - a. Local
 - b. Insular
 - c. Autonòmic
 - d. Nacional
4. Tipus d'organització
 - a. Associació sense afany de lucre
 - b. Fundació privada
 - c. Fundació pública
 - d. Fundació mixta
 - e. Centre de recerca
 - f. Organització eclesiàstica
 - g. Ajuntament
 - h. Cooperativa agrícola
 - i. Altres
5. Adreça postal
6. Codi postal
7. Municipi
8. Illa
 - e. Mallorca
 - f. Menorca
 - g. Eivissa
 - h. Formentera
9. Comunitat autònoma
10. Telèfon
11. Fax
12. Correu electrònic
13. Pàgina web
14. Persona de contacte
15. Amb acords?
 - j. Sí
 - k. No

16. Número d'acords
17. Número de voluntaris
18. Comentaris

3 Acords de custòdia

1. Nom de l'entitat
2. Nom de l'acord, finca o espai
3. Tipus d'acord
 - a. Acord verbal
 - b. Contracte de custòdia del territori
 - c. Contracte d'arrendament o compra de drets
 - d. Contracte de cessió d'ús per un temps determinat o en precari
 - e. Arrendament de drets de tala
 - f. Pastures i similars
 - g. Drets reals d'aprofitament parcial
 - h. Ús de fruit
 - i. Fidúcia
 - j. Transferència de la propietat
 - k. Contracte territorial amb incentius econòmics
4. Any de realització
5. Duració de l'acord
6. Renovació?
 - a. Sí
 - b. No
7. Superfície
8. Coordenades
9. Mapa
10. Comunitat autònoma
11. Illa
 - a. Mallorca
 - b. Menorca
 - c. Eivissa
 - d. Formentera
 - e. Illots
12. Municipi
13. Localitat
14. Parcel·la
15. Polígon
16. Zona
17. Agregat
18. Referència catastral
19. Titularitat de la propietat
 - a. Pública
 - b. Privada
 - c. Comunal
 - d. Domini públic
20. Ús dominant
 - a. Forestal
 - b. Patrimoni cultural
 - c. Cultius
 - d. Pastures
 - e. Riberes i zones humides
 - f. Zones litorals i marines
 - g. Àrea urbana
 - h. Altres
21. Hàbitat principal. Tipus d'hàbitat simplificat, SEO Birdlife (Annexe II).
22. Entitats col·laboradores
23. Objectiu principal de l'acord

- a. Conservar espècies de fauna
 - b. Gestió tradicional del territori
 - c. Conservar hàbitats
 - d. Conservació i millora de la qualitat de l'aigua
 - e. Lluita i adaptació contra el canvi climàtic
 - f. Conservació i millora de la qualitat del sòl
 - g. Conservar i/o restaurar elements singulars
 - h. Mantenir i/o recuperar valors etnològics
 - i. Conservació i millora del paisatge
 - j. Promocionar aprofitament sostenible dels recursos
 - k. Altres
24. Altres objectius destacats
25. Valor principal de conservació
- a. Hàbitats d'interès comunitari
 - b. Annexos de la Directiva Aves
 - c. Mamífers (Annex II Directiva Hábitats)
 - d. Rèptils (Annex II Directiva Hábitats)
 - e. Peixos (Annex II Directiva Hábitats)
 - f. Invertebrats (Annex II Directiva Hábitats)
 - g. Flora (Annex II Directiva Hábitats)
 - h. Espècies incloses en els catàlegs nacionals d'espècies amenaçades sota les categories "en perill d'extinció" o "amenaçades" o "vulnerables"
 - i. Espècies incloses en els catàlegs regionals d'espècies amenaçades sota les categories "en perill d'extinció" o "amenaçades" o "vulnerables"
 - j. Endemismes
 - k. Elements culturals i/o etnològics
 - l. Valor paisatgístic
 - m. Varietats locals o pràctiques tradicionals agràries
 - n. Altres
26. Altres valors d'interès
27. Actuacions concretes
- a. Actuacions de conservació de valors naturals
 - b. Actuacions de restauració de la finca
 - c. Actuacions d'habilitació de la finca d'ús públic
 - d. Actuacions d'ús sostenible dels recursos de la finca
 - e. Adquisició de drets per mantenir-los inactius
 - f. Adquisició d'elements singulars pe protegir-los d'una amenaça
 - g. Assessorament tècnic i jurídic per a la gestió de la propietat
 - h. Vigilància i seguiment sobre la gestió de la propietat
28. Inclòs en espai natural protegit?
- a. Sí
 - b. No
29. Denominació del'ENP
30. Tipus d'ENP
- a. Parc Natural Protegit
 - b. Paratge Natural
 - c. Reserva Natural
 - d. Monument Natural
 - e. Altres
31. Superfície a l'ENP
32. Inclòs en espai Xara Natura 2000?
- a. Sí
 - b. No
33. Denominació de l'espai XN200
34. Codi de l'espai XN2000
35. Superfície a l'espai XN2000

- 36. Seguiment de l'acord de custòdia?
 - a. Sí, al menys esporàdicament
 - b. Sí, anualment
 - c. No
- 37. Es poden emprar les dades de l'acord?
 - a. Sí
 - b. No
 - c. Altres dades de l'acord

4 Idees i suggeriments

Aquest darrer apartat obert està disposat perquè les entitats de custòdia puguin aportar idees per millorar l'inventari en futures edicions

ANNEX II Tipus d'hàbitat simplificats.

Taula codificada per ENTITAT i tipus de territori d'acord amb el sistema de codificació de custòdia del territori simplificat

Subseccions de HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)

Les còdigs 3 i 4 són optatives

CÓDIGO 1	HÀBITAT	CATEGORIES	CÓDIGO 2	CÓDIGO 3	CÓDIGO 4
A	HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)	Castell de Ferro	01		
		Castell de Ferro	02		
		Castell de Ferro	03		
		Castell de Ferro	04		
		Castell de Ferro	05		
		Castell de Ferro	06		
		Castell de Ferro	07		
		Castell de Ferro	08		
		Castell de Ferro	09		
		Castell de Ferro	10		
		Castell de Ferro	11		
		Castell de Ferro	12		
		Castell de Ferro	13		
		Castell de Ferro	14		
		Castell de Ferro	15		
		Castell de Ferro	16		
		Castell de Ferro	17		
		Castell de Ferro	18		
		Castell de Ferro	19		
		Castell de Ferro	20		
		Castell de Ferro	21		
		Castell de Ferro	22		
		Castell de Ferro	23		
		Castell de Ferro	24		
B	HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)	Castell de Ferro	25		
		Castell de Ferro	26		
C	HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)	Castell de Ferro	27		
		Castell de Ferro	28		
		Castell de Ferro	29		
		Castell de Ferro	30		
D	HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)	Castell de Ferro	31		
		Castell de Ferro	32		
		Castell de Ferro	33		
		Castell de Ferro	34		
E	HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)	Castell de Ferro	35		
		Castell de Ferro	36		
		Castell de Ferro	37		
		Castell de Ferro	38		
		Castell de Ferro	39		
		Castell de Ferro	40		
		Castell de Ferro	41		
		Castell de Ferro	42		
		Castell de Ferro	43		
		Castell de Ferro	44		
F	HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)	Castell de Ferro	45		
		Castell de Ferro	46		
		Castell de Ferro	47		
		Castell de Ferro	48		
		Castell de Ferro	49		
		Castell de Ferro	50		
		Castell de Ferro	51		
		Castell de Ferro	52		
		Castell de Ferro	53		
		Castell de Ferro	54		
G	HÀBITAT SIMPLIFICAT amb característiques de la llista roja de acords de custòdia i amb les còdigs corresponents (les còdigs 3 i 4 són optatives)	Castell de Ferro	55		
		Castell de Ferro	56		
		Castell de Ferro	57		

ANNEX III Llistat d'entitats de custòdia de les Illes Balears

Nom de l'entitat	Tipologia	Acords vigents
ALCAIB	Associació sense afany de lucre	0
AMICS DE LA TERRA MALLORCA	Associació sense afany de lucre	1
APAEFF	Associació sense afany de lucre	6
APAEMA	Associació sense afany de lucre	2
Associació de Varietats Locals	Associació sense afany de lucre	18
Associació Museu Balear de Ciències Naturals	Associació sense afany de lucre	0
Associació Palma XXI	Associació sense afany de lucre	1
Associació TAIB	Associació sense afany de lucre	5
Càritas Diocesana de Menorca	Organització eclesial	1
Consorti Serra Tramuntana	Altres	0
Creu Roja Illes Balears	Altres	2
FBME	Altres	1
FUNDACIO JARDÍ BOTÀNIC DE SÓLLER	Fundació privada	3
FUNDACIÓ LITHICA - PEDRERES DE S'HOSTAL	Fundació privada	1
Fundació Maria Ferret/MEGM	Fundació privada	4
Fundació Vida Silvestre Mediterrània - FVSM/Black Vulture Conservation Foundation - BVCF	Fundació privada	4
GEN-GOB	Associació sense afany de lucre	1
GOB Menorca	Associació sense afany de lucre	30
GOB-Mallorca	Associació sense afany de lucre	59
Gram Gestió Ambiental	Altres	0
Justícia Alimentària	Associació sense afany de lucre	0
Més Que Pedra	Associació sense afany de lucre	1
Noctiluca	Associació sense afany de lucre	0
Save the Med	Fundació privada	0

Amb el suport i col.laboració de la

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I TERRITORI
B
/